

Pełnomocnictwo stałe (do spraw opieki medycznej)

Jak zabezpieczyć się na przyszłość odnośnie decyzji dotyczących leczenia

Enduring Power of Attorney (Medical Treatment) - Polish

Pełnomocnictwo stałe (*enduring power of attorney*) do spraw opieki medycznej to dokument prawny, na mocy którego dana osoba, czyli mocodawca (*donor*) udziela innej osobie, czyli przedstawicielowi (*agent*) uprawnień do podejmowania decyzji w sprawach opieki medycznej w swoim imieniu - a więc na przykład w takich sprawach, jak leczenie farmakologiczne lub zabieg chirurgiczny. Pełnomocnictwo stałe ma charakter ciągły, co oznacza, że pozostanie ono w mocy nawet wtedy, gdy mocodawca już nie będzie w stanie podejmować tego rodzaju decyzji samodzielnie.

Na czym polega ta procedura?

- Musisz wypełnić i podpisać w obecności świadków formularz p.n. "Pełnomocnictwo stałe (do spraw opieki medycznej)" [*"Enduring power of attorney (medical treatment)"*] – za pomocą którego udzielasz pełnomocnictwa wybranej przez siebie osobie.
- Uprawnienia przedstawiciela nabierają mocy wówczas, gdy Ty nie jesteś w stanie podejmować decyzji.
- Decyzje przedstawiciela mają taką samą moc prawną, jak gdyby mocodawca podjął je sam.

Z jakich powodów udziela się pełnomocnictwa innej osobie?

Zalecamy, aby każdy posiadał pełnomocnika stałego do spraw opieki medycznej. Tylko bowiem w ten sposób można mieć kontrolę nad tym, kto będzie podejmował decyzje w naszym imieniu, gdy nie będziemy już w stanie podejmować ich samodzielnie. Zdolność do podejmowania decyzji można utracić na stałe na skutek choroby otępiennej (demencji) lub nabytego w wyniku wypadku samochodowego uszkodzenia mózgu. Można ją także utracić na pewien okres czasu na skutek utraty przytomności w wyniku choroby.

Jakiego rodzaju decyzje ma prawo podejmować przedstawiciel?

Przedstawiciel ma prawo udzielić lub odmówić zgody na leczenie, włącznie z uczestnictwem w badaniach medycznych. Może on jednak odmówić zgody jedynie w przypadku, gdy

- leczenie spowodowałoby Twoje niepotrzebne i nieuzasadnione cierpienia, lub
- przedstawiciel ma podstawy, aby twierdzić, że uważałbyś takie leczenie za nieuzasadnione.

Uprawnienia przedstawiciela w zakresie decydowania o leczeniu przekraczają uprawnienia stałego opiekuna prawnego (*enduring guardian*), jeśli takowy został wyznaczony przez mocodawcę i jeśli decydowanie o opiece zdrowotnej wchodzi w zakres jego władzy.

Pełnomocnictwo stałe do spraw opieki medycznej nie może być wykorzystane w celu podejmowania decyzji o sprawach finansowych, prawnych, lub też wchodzących w zakres kompetencji opiekuna prawnego. Bliższe informacje o powyższych uprawnieniach można znaleźć w naszych arkuszach informacyjnych zatytułowanych "Pełnomocnictwo stałe (do spraw finansowych)" i "Pełnomocnictwo stałe w zakresie opieki prawnej" oraz w poradniku "Weź sprawy w swoje ręce" (*"Take control"* - zob. niżej).

Na jakie zabiegi medyczne przedstawiciel nie ma prawa udzielić zgody?

Przedstawiciel nie ma prawa udzielić zgody na następujące rodzaje zabiegów:

- zabiegi mogące spowodować bezpłodność;
- zabieg przerwania ciąży;
- pobranie tkanki w celu dokonania przeszczepu.

Aby wolno było dokonać któregoś z powyższych zabiegów, przedstawiciel **musi** najpierw złożyć w wniosek o wydanie stosownego zarządzenia przez Wydział Opiekuńczy Wiktorjańskiego Trybunału Spraw Cywilno-Administracyjnych (*Guardianship List of the Victorian Civil and Administrative Tribunal*), w dalszej części niniejszego arkusza nazywanego "trybunałem".

Uwaga: Przedstawiciel nie ma prawa odmowy leczenia, którego celem jest złagodzenie bólu

lub cierpienia u osoby umierającej (opieka paliatywna). Zob. arkusz informacyjny p.t. "Odmowa opieki medycznej".

Kto ma prawo wyznaczyć przedstawiciela?

Przedstawiciela możesz wyznaczyć Ty, pod warunkiem, że ukończyłeś 18 lat i posiadasz zdolność do stanowienia w zakresie koniecznym do powołania przedstawiciela.

Co oznacza "zdolność do stanowienia" (*capacity*)?

Zdolność do stanowienia polega na tym, że się jest świadomym swoich czynów i rozumie ich skutki oraz, że jest się w stanie podejmować decyzje w oparciu o własną wiedzę i świadomość. A oto test: posiadasz zdolność do udzielenia komuś pełnomocnictwa stałego do spraw opieki medycznej, jeśli rozumiesz poniższe kwestie:

- jaki jest zakres uprawnień przedstawiciela;
- że uprawnienia te nabiorą mocy w przypadku, gdy utracisz zdolność do podejmowania decyzji w sprawach swojej opieki medycznej;
- że możesz cofnąć te uprawnienia, dopóki posiadasz zdolność do stanowienia;
- że gdy raz utracisz zdolność do stanowienia, nie będziesz miał kontroli nad tym, w jaki sposób przedstawiciel zastosuje swoje uprawnienia.

Jeśli Twoja zdolność do stanowienia jest niewystarczająca do udzielenia komuś pełnomocnictwa, zgody na leczenie w Twoim imieniu może udzielić "osoba odpowiedzialna" (zazwyczaj jest to bliski krewny lub nieopłacony opiekun) lub też opiekun prawny wyznaczony przez Wydział Opiekuńczy Wiktorjańskiego Trybunału Spraw Cywilno-Administracyjnych. Zob. arkusze informacyjne zatytułowane "Opieka medyczna i dentystyczna nad pacjentami niezdolnymi do udzielania zgody na leczenie" i "Ustanowienie opiekuna prawnego".

Wybór przedstawiciela

Twój przedstawiciel musi mieć ukończone 18 lat i posiadać zdolność do pełnienia tej funkcji. Możesz wyznaczyć w tej roli jakąkolwiek osobę pod warunkiem, że ta osoba zgadza się na przyjęcie tej roli. Powinna to być osoba, do której masz zaufanie, że będzie respektować i spełniać Twoje życzenia. Możesz także wyznaczyć drugą osobę (zastępczego przedstawiciela), jednakże osoba ta ma prawo podejmować decyzje tylko w przypadkach, gdy pierwszy przedstawiciel nie jest w stanie tego robić.

Zakres obowiązków przedstawiciela

Przedstawiciel jest zobowiązany:

- działać w Twoim najlepszym interesie;
- jeśli to tylko możliwe, podejmować takie same decyzje, jakie podejmowałbyś Ty sam;
- unikać sytuacji, w których zachodzi konflikt interesów.

Aby ułatwić swojemu przedstawicielowi zrozumienie Twoich opinii na temat możliwych procedur medycznych (takich, jak n.p. zastosowanie aparatury podtrzymującej czynności życiowe), zalecamy omówić z nim te sprawy i spisać dla niego swoje życzenia.

Pełnomocnictwo stałe do spraw opieki medycznej wygasa z chwilą śmierci mocodawcy.

Sporządzanie dokumentu pełnomocnictwa stałego do spraw opieki medycznej

Formalności z tym związane są proste. Dokument pełnomocnictwa nie musi być sporządzony przez prawnika. Stosowny formularz można otrzymać w większości sklepów z prasą i prawniczymi materiałami piśmiennymi, a także można go pobrać z naszych stron internetowych.

Świadkowie, w obecności których strony podpisują dokument, muszą mieć pewność, że mocodawca jest świadomy swoich czynów (posiada zdolność stanowienia) w stopniu wystarczającym do udzielenia komuś pełnomocnictwa. Istnieją pewne ograniczenia co do tego, kto może występować w roli świadków.

Jeśli istnieją jakieś wątpliwości co do zdolności mocodawcy do stanowienia, należy uzyskać niezależną opinię lekarską. Zaleca się zwrócić się w tej sprawie po poradę do adwokata.

Aby pomóc potencjalnym mocodawcom, Biuro Rzecznika Publicznego (*Office of the Public Advocate*) opracowało poradnik wyjaśniający, w jaki sposób można samemu przeprowadzić procedurę wyznaczenia przedstawiciela p.t. "Weź sprawy w swoje ręce – poradnik na temat ustanawiania pełnomocników i opiekunów prawnych" ("*Take Control – A Guide to Powers of Attorney and Guardianship*").

Czy można cofnąć swoją decyzję?

Możesz cofnąć (odwołać) pełnomocnictwo w każdej chwili, pod warunkiem, że rozumiesz na czym polega i jakie konsekwencje będzie miało odwołanie pełnomocnictwa. Pełnomocnictwo można cofnąć mówiąc przedstawicielowi, że odwołujesz jego uprawnienia lub niszcząc dokument pełnomocnictwa stałego wraz z wszystkimi jego kopiami. Zalecamy także wypełnić w tym celu formularz p.n. "Odwołanie pełnomocnictwa stałego" ("*Revocation of Enduring Power of Attorney*") i wręczyć jego kopię przedstawicielowi. Zob. poradnik "Weź sprawy w swoje ręce". Z chwilą powołania nowego przedstawiciela poprzednie pełnomocnictwo automatycznie wygasa. Należy jednak mimo wszystko powiadomić pierwszego przedstawiciela, że jego uprawnienia zostały cofnięte.

Zabezpieczenia prawne

Dokumentu pełnomocnictwa nie trzeba nigdzie rejestrować ani wysyłać. Powinno się przechowywać oryginał dokumentu w bezpiecznym miejscu, a na co dzień postugiwać poświadczoną notarialnie kopią.

Jeśli przedstawiciel nie działa w Twoim najlepszym interesie, trybunał ma prawo odwołać lub zawiesić pełnomocnictwo stałe.

Każda osoba, która szczerze troszczy się o Twoje dobro może zwrócić się do trybunału o zbadanie działalności przedstawiciela.

Trybunał prowadzi całodobową służbę pomocy w nagłych przypadkach i w przypadku odwołania pełnomocnictwa może wyznaczyć opiekuna prawnego z urzędu (*guardian*), uprawnionego do podejmowania w Twoim imieniu decyzji w sprawach opieki medycznej. Po porady i bliższe informacje należy skontaktować się z Biurem Rzecznika Publicznego.

Porady dla przedstawicieli

W razie wątpliwości, jak postąpić w danej sytuacji, przedstawiciel może zwrócić się o pomoc do serwisu doradczego prowadzonego przez Biuro Rzecznika Publicznego lub do trybunału. Zobacz również arkusze zatytułowane „*Opieka medyczna i dentystyczna nad pacjentami niezdolnymi do udzielania zgody na leczenie – Funkcja osoby odpowiedzialnej*” oraz „*Badania medyczne osób niezdolnych do udzielania zgody – Funkcja osoby odpowiedzialnej*”.

Dostęp do akt medycznych

Rzecznik może musieć wystąpić o informacje na temat twojego zdrowia, co umożliwi mu podjęcie decyzji na temat opieki nad tobą. Jeśli nie będziesz w stanie sam wydać pozwolenia na uzyskanie dostępu do akt medycznych, twój rzecznik ma prawo wystąpić o to w twoim imieniu. Rzecznik występujący w twoim imieniu określony jest mianem 'authorised representative'.

Biuro Rzecznika Publicznego (*Office of the Public Advocate*) jest powołanym ustawowo niezależnym organem, który działa na rzecz ochrony interesów, praw i godności niepełnosprawnych obywateli Wiktorii. Biuro oferuje rzecznictwo oraz udziela pomocy w sprawach dotyczących ustanawiania opiekuna prawnego, pełnomocnictw (w tym pełnomocnictwa stałego w zakresie opieki prawnej) oraz udzielania zgody na opiekę medyczną i dentystyczną.

Biuro Rzecznika Publicznego oferuje ponadto dwa programy pomocy prowadzone przez wolontariuszy: Program Wizytatorów Społecznych (*Community Visitors Program*) i Program Niezależnych Osób Trzecich (*Independent Third Persons Program*). Program Wizytatorów Społecznych monitoruje jakość usług świadczonych przez placówki dla osób niepełnosprawnych, co ma na celu zabezpieczenie praw osób narażonych na dyskryminację. Program Niezależnych Osób Trzecich udziela pomocy osobom z zaburzeniami kognitywnymi (pamięci i myślenia), które znalazły się w kontakcie z policją.

Aby otrzymać więcej informacji, zajrzyj na strony internetowe www.publicadvocate.vic.gov.au lub zadzwoń do naszego serwisu doradczego pod nr. tel. 1300 309 337 (koszt połączenia miejscowego).